

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 274 (2846) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Két oceánra és három földrészre kiterjedő totális háborút tervez Amerika

Nyilvánosságra került az Egyesült Államok hadsereg-főparancsnokának bizalmas jelentése

Teljesen bezárult a gyűrű a keleti tengeri szovjet hajóhad körül

Washingtonból jelentik: (NTI) A Washington Times Herald és a Chicago Tribune egy 1941 szeptember hó 11-én keltezett bizalmas jelentést közöl. A lapok állítása szerint Roosevelt utasítására az Egyesült Államok haderejének és haditengerészetének közös főparancsnoksága készítette azt és egy-egy milliós expedíciós hadsereg felállítását tervezi Európa és Németország szövetségeseinek megsemmisítésére. A lapok azt állítják, hogy látják ennek a jelentésnek egyik másolatát. A másolat két oceánra és három földrészre: Európára, Afrikára és Ázsiára kiterjedő, hallatlan méretű totális háborút tervez. Az Egyesült Államok szárazföldi hadseregei e szerint 1943 június 1-én kezdenék meg európai hadműveletüket. Addig Amerika egyre növekvő beavatkozását tervezik. Mint ellenséget jelöli meg a terv Németországot, Olaszországot, a megszállt területeket, a Vichy kormányzatát, Portugáliát, Japánt és Mandzsurországot. A javaslat megjósolja, hogy Oroszországot 1942 júliusáig elintézik és azt tanácsolja, hogy alkossanak Szibériával az ott meglévő szovjet ellenállás bevonásával erős védelmi vonalat Japánnal szemben. Ezenkívül Maláj tevékeny védelmét, a gazdasági háborút, légitámadásokat Japán ellen és a kínai offenzívát javasolja. A közös legfőbb parancsnokság jelentését annak a levélnek alapján szerkesztették meg, amelyet Roosevelt június hó 9-én intézett a hadügyminiszterhez.

A két lap leleplezése igen nagy felhajtást keltette a Fehér Házban. Sckan Marshall vezérkari főnöki kihallgatását követelték. Az egyik képviselő követelte, hogy függesszék fel a hadfelismerési célokra adandó 8 milliárd dolláros hitelnek vitáját, amíg újabb értesítéseket szereznek. A titkos kihallgatás eredménye nem utalt arra, hogy az Egyesült Államok csapatait a nyugati féltekén kívül akarja harcba vetni. (MTI)

A WASHINGTONI KORMÁNY VIZSGÁLATOT INDIT A TITKOS TERV LELEPLEZÉSE ÜGYÉBEN

Washingtonból jelentik: (NTI) Roosevelt titkára a sajtóértékesleten kijelentette hogy a kormány kétségtelenül vizsgálatot fog indítani az irányban, hogy milyen forrásból szerezte a Chicago Tribune az általa nyilvánosságra hozott titkos tervet, amely sze-

rint az Egyesült Államok expedíciós hadsereget állít fel. Az elnökkel még nem beszélt erről, ezért nincs abban a helyzetben, hogy a tervezetet beis-

merje, vagy megcáfolja. Végül megjegyezte, hogy mind Roosevelt elnök, mind a hadügyminiszter nyilatkoznia fog ebben az ügyben. (MTI)

Ma újra találkoznak Hull és a japán megbízottak

Az Esti Ujság írja: Az NST washingtoni jelentése szerint a japán megbízottak kezdeményezésére pénteken délután a japánok újra találkoznak Hull külügyminiszterrel. Azt hiszik, hogy a megbeszélés tisztázza a japán magatartást. Megerősíti ezt a foltévést a washingtoni japán nagykövetségnek az a közleménye, amely szerint a nagykövetek pénteken nyujtják át a japán választ az elnöknek az in-

dokinaí japán csapaterősítésekre vonatkozó kérdésekre.

Tokióból jelentik: (NTI) Hull nyilatkozataival kapcsolatban a japán sajtó hangsúlyozza hogy az Egyesült Államok kormánya továbbra is a régi alapon folytatja játékát és Japánra igyekszik hátrítani a felelősséget. Jól értesült körök szerint az Egyesült Államok november 26-iki okirata elfogadhatatlan. (MTI)

Összeült a legfelsőbb spanyol haditanács

Eső és rossz időjárás akadályozza az északafrikai hadműveleteit

Madridból jelentik: (NTI) A spanyol legfelsőbb haditanács csütörtökön Varella tábornok, hadügyminiszter elnöklésével összeült. (MTI)

Az Új Nemzedék írja: Stockholm-ban olyan hírek érkeztek, hogy az eső és a rossz időjárás Észak-Afrikában akadályozza a hadműveleteket. A szutóbbi 24 órában csak kisebb harcok voltak a határvidéken.

Berlinből jelentik: Katonai helyről üggy értesült a Német Távirati Iroda,

hogy a zuhanóbombázók december 4-én a libiai sivatagban támadásokat intéztek a brit páncélosok és gépesített harcierek ellen. A brit veszteségek nagyok. A német alakulatokat olasz gépek kísérték. Német vadászgépek hét brit vadászgépet löttek le. (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTI) Az Associated Press jelentése szerint egy 4864 tonnás brit szállítóhajó az Azori-szigetektől délre elsüllyedt. A legénység hét tagja életét veszítette. (MTI)

Végképen elvesztette keleti tengeri hatalmát a Szovjetunió

Berlinből jelentik: (B. T.) Hankó visszafoglalásának jelentőségét a német sajtó abban is látja, hogy a Szovjet keleti-tengeri hajóhada körül most már teljesen bezárult a gyűrű. A bolesvisták Hankó kiürítésével lemondtak az utolsó lehetőségéről, hogy zavart idézhessenek elő a Keleti-tengeren, mert hajóhaduk végkép beszorult a Finn-öböl legbelső részébe. A Szovjet ezzel — írja a Volkischer Beobachter — végképpen elvesztette keleti-tengeri hatalmát.

Az Esti Ujság írja: Ankarából jelentik: Moszkvából érkezett jelentés szerint Sikorszky tábornok, a lengyel árnnyékkormány miniszterelnöke és Stalín barátsági és segélynyújtási szerződést kötöttek. Szamarában írták alá a megálapodást. Sikorszky néhány napja ott tartózkodik. Mindkét fél arra kötelezi magát, hogy a végső győzelemig folytatja a Németország elleni háborút.

A magyar államiő nevenapján

Mióta Horthy Miklós neve egyet jelent a magyar államfő nevével, azóta két évtizednél több idő telt el s ez idő alatt a magyar nemzet tisztelő szokással a maga társadalmi ünnepévé tette az államfő nevenapját. Önként fakadt ez az ünnepi megszokás, a nemzetsalád belső értekezése minden külső parancs és erőltetés nélkül fordul e napon a maga családjáé felé, hogy örömet és megbecsülést nyilvánítsa iránta s haláláig adjon Istennek, amiért annyi áldást adott a családjáé életébe által a nemzetsalád életének is. Valami ilyen családias érzés hatja át az egész országot, mikor az évről-évre elkövetkező Miklós-napokon megnyugvással láthatja, hogy földi sorsa vezetésére a Gondviselés olyan jó, bölcs és erős kormányzót adott. Természetes megnyilvánulása ennek a hálás érzésnek, hogy minden jó magyar ember valahogy az ország sorsa érdekében is további erőt, egészséget és életet kíván az ország vezető fejének.

A mostani Miklós-nap is ilyen ünnepi érzésekre és mélyen átérzett jókívánságokra ad üdvös alkalmat mindnyájunknak. Együttal belemélyedhetünk annak a sorsalkító rendeltetésnek a megvilágításába is, hogy kormányzó urunk élete hogyan válhatott a nemzet életének egyik legjelentősebb és legjellemzőbb meghatározójává. Mikor minden összeomlott az ország addigi történelmi életében s az ország szétdarabolva feküdt az európai térség közepén, a magyar középosztály egyik akaratereős egyénisége fölemelkedett e romok közül s fölemelte magával együtt a századok óta eltemetett magyar nemzeti zászlót. Vállalta azt a történelmi felelősséget, hogy akkor, a legnagyobb összetöröttségben, a legzsiláltabb állapotok között, a mohácsi veszedelem utáni kietlenségben is nagyobb kiemelkedésben vezetőnk legyen s az összecsonkított országot ismét életre keltesse.

Bármilyen nagy tulajdonságok lehetnek is egy-egy különösen kiválasztott emberben, egymagának sohasem sikerülhetne, hogy ilyen országtragédiából feltámadást tudjon életre keltetni. De Isten segít a bátrakat és a nagy eszményekért küzdeni tudókat; segíti azokat, akik erős hitükkel másban is hitet tudnak gyujtani. A Mindenhatónak ez a sorsosztása érvényesült, mikor Horthy Miklós a szétépett magyar nemzet élére állott s eltemetett nemzeti zászlónkat kibontotta előttünk. Ami önjeláldozó erélyesség volt ebben a vezető mozdulatban, az mindjárt önkéntelenül is hatott arra, hogy mindenki, akiben is fájdalom még szét nem zúzta az életöstönt, összefogott a nemzet maradvék erőinek egyesítésére. Már akkor megtörtént az első feltámadás: a kétségbeesésből való fölébredés.

Egész nemzetközi ellenségeskedéssel és rosszindulattal kellett megküzdeni, hogy az élet további mozgatai is megtörténhessenek. Irizatos erőfeszítések kellettek hozzá, megalázásokat is kellett elviselni, kárörököket is kibírni, tehát a nagy belső építés cselekvései mellett az óriási eltérések és szenvedések passzivitását is kellett vállalni. Az aktív és passzív erő kifejtésnek esodás összetétele volt így az a küzdelem, amibe a csonka ország kezdett s amit évről-évre mind elszántabban folytatott. Gyönyörű küzdelem volt ez, aminek volt sok-sok névtelen harcosa s voltak neves bajvivői is, voltak hősi halottjai s voltak más elesettjei is. De ha a küzdelem egyes részleteiben talán gyarlóságok, számítások és elszámítások voltak is, együtt az egész küzdelem dicsőségesen haladt előre s minden rendkívüli világhátrány ellenére is a nemzeti társadalom összes erőinek a fokozatos kialakulására vezetett.

Kormányzó urunk egykori küzdőtársainak legtöbbje a húszéves küzdelem alatt már kidőlt a sorból, de Ő még ott áll az élen s körülötte a megnövekedett és sokrészében visszazsuzzott ország népe néz fel reá hódolattal és őszinte szeretettel. Ahogy ő a kétévtizedes szívós küzdelem után is még töretlen erővel áll az ország élén, abban valami jelképes megnyilatkozás van. Annak a kifejezése, hogy a jó Isten feladatát, hivatást bízott rá megpróbáltatott nemzetére. Rendeltetése van, hogy a történelmi múltból való élet-erői a történelmi jövő kialakítására is hatni tudjanak. Múlt és jövő nemzeti eszményének az időközön áthatoló egységét tudják létrehozni. A történelmi időkben a Gondviselés nem hiába ad az egyes népeknek áldozatos életű, nagy önzetlenségű és nagy eszményekben kitartó szívósságú egyéniségeket. Ezeknek életében egyuttal rámutatás is van arra, hogy népiünk tovább jobban sorsáért élnek.

Kormányzó urunk élete a magyarság számára ilyen sorsmutató élet. Nemzetünk társadalmát ezt a nagy jelképséget érzi, mikor a névnap egyszerű csobádi ünnepét is a magyar nemzeteszlád ünnepévé avatja. Kerjünk a jó Isten, hogy még sokszor lehessen ilyen bensőséges ünnepünk s hogy kormányzónk bölcsessége és erős akarata még sokáig lehessen áldásos irányítója hétköznapjainknak.

Dr PAÁL ÁRPÁD

A Nemzeti Munkaközpont hírei

A nagyváradi 2-es számú postahivatal magyar postásai felkeresték a Nemzeti Munkaközpont titkárságát és átadták adományukat 19 pengő értékben, hogy azt juttassák el a harc-terén küzdő honvédeink karácsonyi szeretetadomány-akciójához.

A NMK titkársága köszönettel vette át a kifizetési postások adományát és azt a munkások adományával együtt rendezési helyére juttatta.

Az NMK építőipari munkások szakcsoportja pénteken este a Munkások otthonában lévő helyiségükbe 6 órai kezdettel szakmai értekezletet tart melyre a tagok teljes számbeli megjelenését kérjük.

El kell tüntetni a nagy különbséget a mezőgazdasági és ipari árak között

A felhatalmazási vita utolsó napja a képviselőházban

Budapestről jelentik (MTI.) A képviselőház pénteken folytatta a felhatalmazásról szóló javaslat tárgyalását. A vitára megszabott hat napnak ma van az utolsó napja. Az ülésen a kormányt a honvédelmi miniszter képviselte. Elsőnek Kabók Lajos (Szecsem.) szólalt fel. Az adórendszerrel kapcsolatban kifejtette: Szociálisabb adórendszert sürgetett. Az alkalmazottak és munkások — ugyanígy — aránytalanul súlyos adót rónak le. A termelés átszervezésére van szükség. A javaslatot nem fogadta el. A következő felszólaló vitéz Hertelendy Miklós volt, aki hangoztatta, hogy a

gazdatársadalomban a legszorosabb összefogásra van szükség. A mezőgazdasági és ipari árak közt igen nagy a különbség, amit el kell tüntetni. Hertelendy beszédének további során méltatta a Nemzeti Munkaközpont munkásságát. Ez az egyetlen munkásszervezet, amely a keresztnél, alapján áll és széles magyar népreleget ragad ki a nemzetközi marxista ideológiák és elvek hármából legkorszerűbb szellemű keresztény gondoskodással. A felszólaló azután a komló-termelés fontosságáról beszélt, majd a Sió csatorna szabályozását sürgette. A javaslatot elfogadta.

Bajor Gizi, Karády, Csontos, Páger és Lhotay világfilme

A szüz és a gödölye

az APOLLOBAN.

Belvárosi

ÉDES A BOSSZU

Vaszary János, nagyszerű vigjátéka.

Páger Anta', Bilicsy Tivadar, Vaszarv Piri, Erdélyi Mici.

Nyugtalanság ütötte fel fejét Iránban

Az angolok lefoglalták az élelmiszereket s a lakosság éhínség előtt áll

Berlinből jelentik (Német TI.) A Deutsche Diplomatisch Politische Correspondenz híre szerint arra, hogy iráni hivatalos hírek szerint az ország néhai kormányában nyugtalanság ütötte fel fejét. Az angolok lefoglalták az élelmiszereket és a lakosság éhínségtől fél. Ez ismét azt mutatja, hogy az éhség a brit háborús politika egyik eszköze. Angliának, mint ismeretes, még vannak bizonyos politikai tervei Iránnal és azt kívánja, hogy Irán szövetségi szerződésben önkéntesen szentesítse mindazt, amit Anglia az elmúlt időben cselelt és erőszakkal zsarolt ki. Az angol dominiumokban annyi gabona van, hogy a fél világot el tudják látni belőle és Anglia meg azt is tervezi, hogy Irán szorult helyzetét rekvirálásokkal annyira fokozza, míg végül a nemzeti lét megmentése érdekében hajlandó lesz megállapodni Angliával. (MTI.)

Ankarából jelentik (Stefan): Hír szerint szíriai és libanoni angol és de-gaulleista hatóságok igen sok ember, főképp muzulmánokat tartóztattak le. Magában Aleppóban több, mint kétezer személyt tartóztattak le. Ezek közt egy hűres orvost is. Az orvos ellen az a vád, hogy a tengelyhatalmak iránt rokonszenvet láplál. Több külföldit is őriztetbe vettek. A letartóztatottakat a legembertlenebb módon kínozzák, hogy angolelleses vádakat csikarjanak ki belőlük. A letartóztatások zsidó besúgások alapján történtek. (MTI.)

Fémárnyárat építenek Nagyváradon

(Nagyvárad.) A budapesti lapok az ipariügyi miniszterium erdélyi terveivel foglalkozva, szenzációs hírt közölnek. A miniszterium ugyanis eddig tízmillió pengős költséggel nemcsak a meglévő erdélyi gyárakat adta vissza hivatásuknak, hanem hatalmas arányú átalakításokat is végeztet, korszerűsítette az üzemeket és óriási tevet dolgozott ki Erdély gyáriparának újjafejlesztésére. A lapok felsorolják a létesítendő új hatalmas üzemeket s nagy örömmel olvassuk, hogy a többek között Nagyváradon fémárnyárat szándékszik építeni a miniszterium. Mindezek a gyárak és üzemek nemcsak huszoneköt évtized alatt lerongyolódott erdélyi magyar-

ság legszélesebb rétegeinek nyújtának majd megélhetést, nemcsak a növekvő hazai fogyasztás ellátására

20 év alatt

25.779

nyeremény

az erdélyi nyeremény-
tű öny esélye!

lesznek hivatottak, hanem a legtöbbük kivételre is fog dolgozni. A tervek megvalósításához szükséges milliókat az erdélyi nyereségek, bevételük adja.

A miniszterelnök vacsorája a távozó olasz követ tiszteletére

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A miniszterelnök és felesége a távozó budapesti olasz követ tiszteletére csütörtökön este fél kilenc órakor a miniszterelnökségi palotában estebédet adott. Az estebéd folyamán Bárdossy külügyminiszter pohárköszöntőt intézett Talamo nátki, olasz követhez, aki az üdvözlésre megnaidótt hangon válaszolt. Sajnálkozásának adott kifejezést, hogy elhagyni kényszerül ezt a szép országot.

Ankarát meglepte Roosevelt elhatározása a segélynyújtás kiterjesztéséről

Bernből jelentik: (Bud. Tud.) A Neue Zürcher Zeitung jelentése szerint a mai nap megiepetése kétségkívül az volt, hogy Roosevelt elnök a kölcsön és bérleti törvényt Törökországra is kiterjesztette. A német fővárosban nem tudnak arról, hogy ezt az elhatározást bármiféle különleges tárgyalások előzték volna meg. Az amerikai elhatározás Ankarában is a legnagyobb meglepetést keltette. A lap washingtoni tudósítója szerint a Fehér Ház közölte, hogy Bullit a hét végén Törökországba utazik. (MTI.)

A városi zeneiskolánál zongoratanári állásra lehet pályázni

Nagyvárad város polgármestere 5017—1941. éln. szám alatt a következő pályázati hirdetményt tette közzé: A m. kir. belügyminiszter ur 143763—1941. IV. számú leiratával Nagyvárad város zeneiskolájának megszervezéséhez 1 évi próbaidőre hozzájárult, amelynek létszáma keretén belül lemondás folytán megürasodó egy a IX. fizetési osztály 3. fokozatába sorolt — kinevezés útján, de ideiglenes hatállyal betöltésre kerülő zongoratanári állásra pályázatot hirdet. A pályázati kérvényhez eredetben, vagy hitelesített másolatban a következő okmányokat kell csatolni: 1. A születési anyakönyvi kivonat, nős pályázóknál a házassági anyakönyvi kivonat is, 2. a magyar honosságot igazoló okmányt, 3. a megkívánt képesítést igazoló okmányt, 4. ujkéletű hatóságai erkölcsi bizonyítványt, 5. ujkéletű tisztiorvosi bizonyítványt, 6. katonai szolgálatra vonatkozó igazolást, 7. eddigi működésre vonatkozó iratot, 8. rövid életrajzát és 9. annak igazolását, hogy pályázó nem esik az 1939. IV. tc. hatálya alá (7720/1939. M. E. sz. rend.) A pályázati kérelmek a Budapesti Közlönyben történt közzétételtől számított 15 napon belül Nagyvárad város polgármesteréhez címezve a városi közigazgatás elnöki kintóhivatlatában (városháza, I. em. 6.) adandók be. Az elkészve érkezett, vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérelmeket nem veszem figyelembe. Nagyvárad, 1941. december hó 2-án. Dr Soós István, sk. polgármester.

X. évf. — Péntek, 1941. december 5.

Hankot megszállták a finn csapatok

A német légi erő szétbombázta a murman-vasút egyik szakaszát. — Észak-Afrikában a németek kezükbe ragadták a kezdeményezést

Berlinből jelentik: (A Führer főhadiszállásáról közlik a Német Távirati Irodával.) A véderő főparancsnoksága közli: A Dorec medencében erősebb ellenséges támadásokat vertünk vissza az ellenségnek véres veszteséget okozva. Leningrád előtt meghejtottuk az ellenség újabb kitérési kísérleteit. A német légi erő szétbombázta a Murman vasút egyik szakaszát, továbbá bombáztuk Leningrádot is. A finn csapatok megszállták Hankot. Hankóból való menekülésre a 12.000 tonnás *Stalin* nevű szállítóhajó megromlott. Két német előőrszázad vontatókötélre vette a szovjethajót és a fedélzetén levő hátezer katonával német támaszpont-ra szállította. A La Manche csatornában egy német hajó elsüllyesztett két brit gyorszázadot, két másikat megromlott. Előőrszázadok elsüllyesztettek egy brit gyorszázadot és megromlottak egy gyorszázadot. Észak-Afrikában szerdán nem volt nagyobb harci cselekmény. November 26 és december 2 között az angol légi erő 44, a német légi erő hat gépet veszített. (MTI.)

MEGSEMISÜLT HANKONAL A SZOVJET CSAPATSZÁLLÍTMÁNYOK EGYRÉSZE

Helsinki-ből jelentik: (NTI.) A december 4-iki finn hadijelentés közli, hogy az ellenség kénytelen volt Hankot kiüríteni és csapatszállítmányának egyrésze megsemmisült. A parti tüzérség számos ellenséges hajót megsemmisített. Azonkívül egy ellenséges rombolót súlyos találat ért. A karéliai földszoroson mint egy tizenöt kiserődöt megsemmisítettünk. A Finn-öbölben a légi erő felgyújtott egy orosz naszádot. (MTI.)

Berlinből jelentik (NTI): A keleti arcvonalon a német légi erő szerdán tíz gépet pusztított el. Német veszteség egy gép. (MTI.)

Berlinből jelentik (NTI): A Szevasztopolba bezárt szovjet erők december 3-án támadást indítottak a német állások ellen. A német tüzérség szétzúzta a rohamot. Szevasztopol kikötője és repülőtere a német tüzérség tüze alatt áll. Igen sok találatot figyeltek meg. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTI.) Az *Aftonbladet* finn harctérre küldött tudósítója jelenti, hogy a szovjethad-erő súlyos veszteséget szenvedett Hanko kiürítése során. (MTI.)

KOMOLY VESZÉLY FENYEGETI A SZOVJET KÖZÉPSŐ ARCVONALAT

Berlinből jelentik: (NTI.) A hadijelentés kiegészítéseként közlik: Nem bizonyultak helyeseknek azok a jóslások, amelyek szerint a tél beállta megállítja a keleten folyó hadműveleteket. A keleti arcvonal déli szakaszának bejzétét továbbra is a szovjethadvezetőség fantasztikus kísérletei jellemzik, amelynek célja, hogy

legalább egy kis részt visszacsiphesse az elfoglalt területekből. A szovjethadvezetőség ennek a célnak érdekében semmiféle áldozattól nem riad vissza. A német hadvezetőségnek ezzel szemben meg van az az előnye, hogy hadműveleteit rugalmasan vezetheti és célja a szovjethad-erő megsemmisítése. A törképre vetett egyetlen pillantás megmutatja, milyen veszélyek fenyegetik a Szovjet közepső arcvonalát. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Arra a kérdésre, miként ítélik meg azt, hogy a német csapatok Rosztovot kiürítet-

ték, német katonai szakértő azt válaszolta, hogy a német hadvezetés ebben a háborúban, épúgy mint a két előző hadjáratban nem területi nyereségre, hanem az ellenfél megsemmisítésére törekszik. Arra a kérdésre, mi a vélemény magáról Rosztovról, azt válaszolta, hogy az a kísérlet, hogy a városban polgári egyénekkal és alattomban elbujtatott katonákkal, időzített bombákkal akadályozzák meg a német előnyomulást, a Szovjet ellen fordult. A németek nem hajlandók felesleges véráldozatokat hozni távolfekvő városokért. (MTI.)

Tobruk arcvonalán elfoglaltak az olaszok néhány megerősített pontot

Rómából jelentik (Stefani): Az olasz főhadiszállás 550-ik közleménye. Az olasz és német erők Marmaricában újabb sikeres csatákat vívtak. Tobruk arcvonalán helyi hadműveletekkel elfoglaltak néhány megerősített pontot. Sollum arcvonalán több gépkocsit zsákmányoltunk. A Bardiatól nyugatra húzódó körzetben a

harok még folyamatban vannak. A Sollum arcvonala mögötti hadműveletekben 1500 foglyot ejtettünk és megsemmisítettük az ellenségnek 25 páncélcsojót és sok gépkocsiját. A Földközi-tengeren egy brit vízijárműgépalkulat megtámadta egyik torpedóvető hajókat és kemény harc után elsüllyesztette. Egy tengeralatt

Roosevelt hosszas tanácskozást folytatott a kongresszus vezető tagjaival a távolkeleti helyzetről

70—80 ezerre tehető a Japán bekerítésére felvonult csapatok létszáma

Pekingből jelentik: (NTI.) A Csung Hua hírszolgálati iroda befolyásos japán körök véleményeként, a következőket jelenti a Japán bekerítésében résztvevő erőkéről. A Malaji Fél-szigeten levő csapatokat nyolcszoros létszámra erősítették meg. A Burmában lévő csapatok ötszörös erősítést kaptak. A Holland-Indiában állomásozó csapatok hatszor olyan erősek, mint ezelőtt. A fülöpszigeti csapatokat hétszeresre erősítették. A Japán ellen felvonult csapatok létszáma, beleértve az újjászervezett és ausztráliai csapatokat, 70—80 ezerre tehető. Ez

világosan mutatja, hogy az illető csapatoknak támadó szándékaik vannak.

Tokióból jelentik: (NTI.) A Csendes-óceánra bekövetkezett legutóbbi események miatt, Keletázsia ma, soha át nem élt válság előtt áll, — jelentette ki a külügyminiszter. Anglia, Amerika és más országok még mindig nem akarják megérteni Japánnak a Távolkeletre vonatkozó igényeit és megakadályozzák azt, hogy Japán végrehajtsa Keletázsia újjárendezését, amelynek célja tartós jólét és békét biztosítani mindenkinek. (MTI.)

Az amerikai tengerészek elhagyták Pekinget

Washingtonból jelentik: (Német TI) Roosevelt elnök csütörtökön 90 percig tartó megbeszélést folytatott a kongresszus vezető tagjaival a távolkeleti helyzetről. (MTI)

Washingtonból jelentik: (NTI) A külügyminiszter a sajtóértekezleten kijelentette hogy a japánok az általuk megszállott országokban katonai diktatúrát vezetnek be. Hull külügyminiszter nyilatkozatát annak előjelént vették, hogy a helyzetet borulá-

tóan itéli meg. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A miniszterelnök elnöklése alatt megtartott csütörtöki minisztertanács a washingtoni tárgyalásokkal foglalkozott, amelyekről a külügyminiszter számolt be. (MTI)

Pekingből jelentik: (NTI) Az amerikai nagykövét szerdán közölte a japán nagykövettel, hogy az amerikai tengerészek december 12-én elhagyják Pekinget. (MTI)

járónk előtt egy ellenséges gépet **Newyorkból jelentik:** (NTI.) Az angolok dátumokhoz kötött egész terve felborult — állapítja meg a *Newyork Post* londoni tudósítója, az északamerikai hadieseményekről írott cikkében. Az angol támadás — folytatja a tudósító — még mindig stagnál. A németek magukhoz ragadták a kezdeményezést. Az angolok lehetségesültek a németek harci erejét. (MTI)

TELJES AZ ANARCHA ABESSZINIÁBAN

Berlinből jelenti a NTL: Német katonai részről közlik: Olasz és német zuhanóbombázók sikeresen bombázták az északafrikai hadszíntéren ellenséges páncélos gyülekezéseket és gépjármű oszlopokat. Sok lelkiállatot értek el. (MTI.)

Adanából jelentik (NTI): Mint a jeruzsálemi rádió jelenti, az Észak-afrikában működő újjászervezett csapatok főparancsnoka közölte kormányával, hogy csapatai Lybiában a legutóbbi harcokban jelentős veszteségeket szenvedtek. (MTI.)

Rómából jelentik (MTI): A *Giornale d'Italia*ban Gayda „Gondar után” című vezércikkében azt írja, hogy Abessziniában területét az angolok csupán átmenetileg szállították meg. A terület végleges birtoklásáról a háború befejezésével történik majd döntés.

Berlinből jelentik (Stefani): Különböző forrásokból érkezett hírek megerősítik, hogy Abessziniában teljes anarchia uralkodik és a népusnak semmi tekintélye sincs. (MTI.)

Tokióból jelentik: (NTI) A még Hongkongban tartózkodó japánok elhatározták, hogy azonnal elutaznak. Az első csoport, mintegy 25 személy, máris elutazott. (MTI)

Ócska kalapját újjá alakítja TÓBIÁS
Hlatky Endre-utca 16.

AZ INDAI OCEAN PUSKAPOROS HORDÓ

Rómából jelentik: (MTI.) A *Telegrafo* washingtoni távirata beszámol arról az előkészületről, amelyet Amerika részéről tettek és arról, hogy az ausztráliai tengerészeti miniszter kijelentette, hogy az Indiai-óceán puskaporos hordó és egy szikra is elegendő, hogy jóvátehetetlen katasztrófát idézzen elő.

Tokióból jelentik: (NTI) A kormány kebelében végrehajtott változásokról a következőket közölték: A közgazdasági miniszter átveszi a gyarmatügyi miniszterium vezetését, amelyet eddig a külügyminiszter vezetett. Josiah Hata vasutügyi miniszter lett. Ugyanakkor a közlekedésügyi miniszter lemondott a vasutügyek vezetéséről. (MTI)

Karácsonyi Vásár dec. 4-5-6-7.
a Katolikus Körben. Nyitva d. e. 10-től este 9-ig.

REMÉNYIK SÁNDORT

ünnepelte a Szigligeti Társaság

Nagyvárad. Saját tud Reményik Sándor emlékére hódolt csütörtök esti előadásán a nagyváradi Szigligeti Társaság. A város háza nagyterme, ahol a békeidőkben sok nevezetes irodalmi és társadalmi mozgalom zajlott le, zsufozásig megtelt válogatottan jó közönséggel, amelynek so-

raiban egészen egyszerű munkáskülsejű emberek is feltűntek. Örvendetes ez, hogy a szegényebb néposztály is kezd érdeklődni a komoly irodalmi megmozdulások iránt, amiben a nép művelődési előadásorozatoknak is kétségtelenül sok érdeme van

Dr Némethy Gyula ünnepi beszéde

Kevéssel félhét után vette kezdetét a Szigligeti Társaság Reményik emlékestje, amelyet dr. Némethy Gyula, prelátsukanonok a Társaság elnöke nyitott meg, a következő értékes előadással:

Mélyen tisztelt közönség!
„Emléne erre Mózes Moáb síkjáról a Nébó hegyére, a Fászga tetejére, mely Jerichóval szemben vagyon és az Ur megmutatá neki az egész országot Galaádtól Dániáig, az egész Nef-tálib, Efraim és Manassze földét, Júda földét a mögötte lévő tengerig, a Déli-vidéket és Jerichónak a pálmáját városának terjedelmes síkságát egész Szagorig. Majd mondá neki az Ur: „Ez az a föld, amely felől megesküdtém Ábrahámnak, Iszáknak és Jákobónak: Ispákdádnak adom. Szemeddel im láttad, de át nem mégy reá.” Azután meghala ott Mózes.” Mózes, a nagy törvényhozó, népvezér és próféta ötödik könyvének ez az utolsó kiesendülő akkordja jut eszembe most, hogy szent kötelességet teljesítve, tőlünk eltávozott nagy költőnk, Reményik Sándor emléket ünnepeljünk. Egyben talán kegyesebb volt hozzá az Ur, mint Mózeshez, mert ennek nem adta meg, hogy az ígért földjére lépjen; Reményik Sándor megérte hazája nagy részének s szülővárosának, Kolozsvárnak felszabadulását s hazánk fenkelt kormányzója elé járulhatott kintuntető audienciára. Valaki azt mondhatná e párhuzamra jól van, Mózes nagy költő is volt, hiszen az idézett helyet hatalmas éneke előzi meg: de próféta volt-e Reményik Sándor?!

Mélyen tisztelt közönség! Nem sok könyv vágott oly mélyen lelkembe, mint Thomas Carlyle, a nagy skót író műve: On heroes, heroworship. Hősökről és azok tiszteletéről. Egyik fejezetének címe: The hero as poet: A hős, mint költő. Poéta és próféta úgy mond nagyon különböznek egymástól, mai fogalmaink szerint; viszont némely régi nyelvekben ugyanazon szó jelöli mindkettőt. A latin „vates” költőt is, prófétát is jelent. Abban mindenestre megegyeznek, hogy mindkettő behatol a világegyetem szent titkába. Az az isteni misztérium, amely minden létezőben benne rejlik, a világ isteni eszméje, mely a látszat, a külszin mélyén van, ahogy Fichte mondja. Ha sok ember nem is ismeri meg ezt, a vates, akár költő, akár próféta behatol, s az a küldetésük, hogy amit meglátak, hirdessék a világnak. Már most, ami a különbséget illeti, a próféta a szent titok erkölcsi oldalát ragadja meg, a

jót, rosszat, a kötelességet, a tilalmat: a költő inkább az esztétikai oldalát, a szépet, a szépséget. Az egyik azt nyilatkoztatja ki nekünk, amit tennünk kell, a másik, amit szeretnünk. De a kettő egymásba fonódik, szinte elválaszthatatlan. A legfelsőbb szó, amely valaha a földön elhangzott, azt mondja: „Nézzétek a mező bliomait, mint növekednek, nem dolgoznak, nem fonnak: pedig mondom nektek, hogy Salamon minden dicsőségében nem volt úgy öltözve, mint egy ezek közül.” Carlyle szerint ez egy bepillantás a szépség mélyébe. „A glance into the deepest deep of Beauty.” A lilium szépséges szem, amely rád néz a szépség nagy belső tavából. Hogy teremhette volna a durva föld e virágot, ha lényega nem volna belső szépség? Itt Goethe túl a célon: szerinte a szépség felsőbb Istennél, mert a szépség magában foglalja Istent. Ellenkezőleg, ahogy Ma-dách mondja:

Ő a tudás, erő, gyönyör egésze,
Részünk csak az árny, melyet
rednk vetett.

Igy fogva fei a jóság és szépség, a próféta és költői hivatás kapcsolását, bizvást elmondhatjuk, hogy Reményik Sándor próféta lélek volt. Ihletett próféta volt ő költői hivatásában az Erdélyi magyarságnak s mivel mi bihariak is Erdéllyel szenteltünk 22 éven át, a miénk is. Ihletett szemmel látott bele a világ-egyelem titkába, a természetbe, az emberi életbe, a gyűtrődő, megkínzott magyar lélekbe s amit látott, szívó, ható gyönyörű énekekben zengette el nekünk. Az ötletek, az eszmék, a gondolatok, az érzések, hangulatok színes, eleven, képrázatos gazdagsága árad felénk költeményeiben. Minő nyilatkoztatja ki magát bennük! Mélyen tisztelt közönség! Vannak költők, kik verseikben, papírosan nemes lelkeknek látszanak, de mennyire mások az életben! Életük valóságos csatolata költészetüknek. Vannak poéták, kik fesztelenül, szemérem nélkül tergetik ki verseikben alávaló életük szennyét. Ilyen prófétákra illik Schiller epigrammja:

Theile mit mir, was du weisst,
ich werd es dankbar empfangen,
Aber du gibst mir dich selbst
damit verschone mich Freund.
Közöld velem, amit tudsz, hálásan fogadom, de te magadat adod nekem s ettől kiméj meg barátom Vannak végre poéták, kiknek tisztán, nemesen, fenkelt lelke árad gyönyörű énekeik

bén. Ezekről szól ugyancsak Schiller: Hast du etwas, so theile mir 's mit, ich zahle was recht ist, Bist du etwas, o dann tauschen die Seelen wir aus.

Ha van valamid, közöld velem, megfizetek érte, vagy valami, óh akkor cseréljük ki lelkeinket. Schiller-ről beszéli Goethe, milyen eszményi, magasrátörő lélek volt; mennyire távol volt tőle az életben, a valóságban is, nemcsak, ami nemtelen, de ami csak köznapi közönséges is: Und hinter ihm in wesenlosem Scheine Laq, was uns alle bändig, das gemeine...

Szász Károly fordításában, mely azonban nem éri el az eredetét: S mögötte, ami im hozzánk tápad A köznapi, mint baggyadt árny maradt

Akik közelről ismertük Reményik Sándort, akik nemcsak érintkezünk vele, de hosszabb időn át vele voltunk, jó lélekkel tanuskodhatunk róla, hogy „mögötte a köznapi, mint baggyadt árny maradt.” Költészet és élete közt teljes volt a harmonia. Wesselényi Miklós 1838-ban hírtét vette, a himnusz szerzője, a fista és nemes Kólcsey Ferenc halálának, így sóhajtott fel: ő nem volt köztünk való. Sokan elmondhatják ezt Reményik Sándorról is.

Mélyen tisztelt közönség! Ismeretes dolog, hogy a magyar szabadsághar-leverése után, mélyhez két nagyhata-

Játékot

karácsonyi ajándéktárgyat legolcsóbban árusít

D'OR Rákóczi-ut 18. sz. Keresztény üzlet.

lom erőfeszítése volt szükséges, Kossuth Lajos az Északamerikai Egyesült Államokban ragadta el a közönséget a világ és a magyar népszabadságról kifejtett ékesszólásával. Egy amerikai költő, James Russel Lowell lelkes dalban üdvözölte benne a szabadság bajnokát. Azt zengi róla: a magyar haza hőst adott nekünk, népek számára nincs szebb kötelesség Kossuth Lajos halála után is halni fog.

Ebresztő szómtói most is zúg a lég, Hiába lánc s bitók ijeszítő fója, Belém lehelt az Isten, én valék Az Urísten választott harsonájá! Drága Reményik Sándor, kinek szelleme ez órában bizonyára köztünk van, én téged egy lelkes előadásod alkalmából Isten választott ezüst harsonájának neveztelek. Hadd hallgasson el hát immár az én szám előtt, len igéje, szólaljon meg a te ezüst harsonád, hallgassuk áhítatos figyelemmel földöntúli zengését

László Dezső előadása

Meleg tapsokkal köszönte meg a közönség dr. Némethy Gyula prelátsukanonok nagyértékű emlékeztését, amely után Balajthyné Sulyok Gizella szavalt el négy átérzéssel Reményik Sándor három aranyveretű versét. Főleg a „Kegyelem” címűt adta elő igen művészién. A nagyszerű szavaltat után László Dezső erdélyi képviselő tartotta meg visszamemlékező előadását Reményik Sándorról. A rendkívül érdekes előadást nagy figyelemmel hallgatta a közön-

ség és meleg tapsokkal köszönte meg azt. Egy fiatal leány, Balogh Mária szavaltat következett, aki meglepte a közönséget komoly, átérzéssel előadott Reményik-verseivel. Sokat várnak ettől a fiatal előadónőtől. Végül a Szigligeti Színház népszerű művésze, Kozma Andor szavaltat el nagy lendülettel Reményik három versét.

Azután dr. Némethy Gyula mondott köszönetet az előadónak és ezzel az értékes Reményik-emlékest véget ért.

Bécsbe érkezett a magyar pénzügyminiszter

Bécsből jelentik: (NTI.) Reményi-Schneller pénzügyminiszter elutazott Berlinből. Csütörtökön kíséretével Bécsbe érkezett, hogy résztvegyen a Mozart Hét egyik ünnepségén. Bécsben meglátogatta a birodalmi helytartót, majd a magyar főkonzul adott tiszteletére ebédet. De után résztvett a kulturpolitikai ünnepségen, este pedig a varázsfuvola előadását hallgatta meg. (MTI.)

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter elutazása előtt nyilatkozott a Deutsch-Allgemeine Zeitung munkatársának. Népeink gazdasági fogalmának kiterjesztése mindkét fél érdekeit szolgálja és újabb bizonyítéka az új európai elgondolás helyességének. A megnagyobbodott Magyarország munkaerejével résztvesz Európa ujjáépítésében. Bejelentete, hogy elő-

készületben van a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény, amely egy milliárd pengő bocsát rendelkezésre a mezőgazdaság korszerűsítésére. A bolsevik veszedelmre áttérve, kijelentette, hogy mi, magyarok, megismerjük a bolsevizmust, jobban mint a legtöbb más nép. A harc a közműveltségért, az egész kulturáért, röviden Európa létéért folyik. Magyarország büszke és boldog, hogy küzdhet és alkothat az új Európáért. (MTI.)

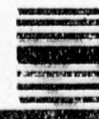
KEMKEDÉSERT HALÁLRA ÍTÉLTEK HÁROM NORVÉG ÁLLAMPOLGÁRT. Oslóból jelentik: (NTI.) A sajtó jelenti, hogy a haditörvényszék hémkedés és az ellenség pártolása miatt halálraítélt három norvég állampolgárt. Az ítéleteket végrehajtották. MTI

CASINO

„MATA HARI”

GRETA GARBO legcsodálatosabb szerepe.

Metro-Goldwin világhírű képműve.

Telefon: 19-48
Jön! Hétfőn dec. 8-án jön!

Bercsényi huszárok

EMLEKEZZÜNK...

Amikor Kalocsa piacán Szamuely akasztott

Az érseki városnak közepén ahogy a „Sshajok Hidja” alól befordulunk a szerzetesek épülete elé, hideg szürkésfekete márvány emléktábla méltán hirdeti:

**GOLGOTA ORMA E HELY...
ITT TÖRIK MEG
A REMURALOM.**

Valóban itt Kalocsán, ahogyan a kalocsaiak mondják, a vértanuk városában robbant ki 1919 júliusában a kalocsavidéki ellenforradalom, amely az első dőfést mérte a vörös tanácsköztársasagra.

A kalocsavidéki falvakban a nyomor, a földnek köztulajdonba vétele, a vörös hadseregbe való behívások miatt robbant ki Urnapján a paraszti felkelés, itt, Kalocsán, a vallásüldözése is előidézte az ellenforradalmat.

Nevezetesen: Kunfi Zsigmond elvtárs a Búzapiacra beszédet mondott a papok ellen majd Klein Ignác szülfőmester elvtárs kihirdette, hogy az érekekre nincs szükség a városban. — Kunfi később Fáber Oszkár elvtársat, „vallásügyi likvidátort” küldte Kalocsára. Fáber komolyan is vette a keresztény egyházak felszámolását kíséretével megjelent a kalocsai apácák rendházában:

— Nézzék elvtársnők — mondotta — a tanácsköztársaság felszabadítja magukat a csuhások középkori uralma alól.

De azonnal híre ment a városban, hogy a kommunisták gyálatra hívják fel Kalocsa asszonyait és lányait... Összejöttek hát az asszonyok és az utcára vonultak.

Kimentették az apácákat...

A kalocsai asszonyok egyszerű megmozdulását nem is mérték a vörösök megbosszulni, ellenben a tiszta családi életéről a templomban beszélő Szabó István lelkesítéssel fogták és 5 évi kényszermunkára ítélték...

A vörösök talán érezve vesztüket, idegesen kísérték az urnapi körmenetet. A kalocsaiak pedig lesték a házak ablakait. Az egyik ablakban, Szabó mérnök házában, fehér rózsza köszöntötte a körmenet zsolozsmás énekét...

JEL: EGY FEHÉR RÓZSA

Ez a fehér rózsza indította végső cselekedetre a kalocsaiakat. Ez volt a jel — az ellenforradalomra. Futottak is a vörösök, kiabáltak az utcákon:

— Betörték a városba a fehérek!

Jöttek is a városba, kiegyenesített kaszával, kapával a tanyasiak, a házakból előkerültek a fegyveres kaloc-

csai férfiak, a vörös városháza elé vonultak. Az egyik ellenforradalmár bekiáltott a vörösöknek:

— Magyarok vagytok-e,

— Magyarok — válaszolták a vörösök.

— Hát akkor leteszitek a fegyvert!

Ugy is történt

Csak Csapó Imre direktoriumi ta-

got sikerült elfogni, aki Kunfival kiabálta a Búzapiacra:

Nincs Isten! Az Istent a papok találták ki!

Amikor a fehérek a falhoz állították, nem a kegyelemért könyörgött, ellenben még volt benne élet teli torokkal ordította:

— Van Isten! Van Isten! Van Isten!

Megérkezik a vörös hóhér

Sajnos a kalocsakörnyéki harcokban, Dunapatajon, elfogyott a fehérek lőszere; Szamuely a város alá érkezett. Egy sebesült tábor mellett vitt el az utja, ahol maga elé parancsolta Toth Péter főorvost:

— A sebesült fehér bitangokat — mondotta — halálra itéljük!

— Azt már nem — válaszolta az orvos — sebesülteket nem végezhet ki becsületes ember...

Szamuely nem erőltette tovább a kivégzést, de bevonult Kalocsára.

A KALOCSAI VERTANUK

Az érseki városban félreverték a harangokat. Majd csend lett. Szamuely megérkezett az érseki palotába. Megalakult a vésztörvényszék. A vörösök kis csomag kötelet, 12 gránátot raktak a vésztörvényszék asztalára.

— Kezdhetjük, adta ki a parancsot társainak Szamuely és a következő órában Horváth Lajos d'ákot, Varga Gergely gazdát, Kovács Gergely, Berta János napszamosokat, Tarajti József gazdát, Romsits János, Kővágó Sándor, Vargacs József gazdát, Muszo József gépészt, Berta Antal, Szabó István, Rigó Ferenc napszamosokat, Horváth Gyula zenész, Lestyák István

borbély, Császár István szolgabíró, Császár Jenő tanítót, Mészáros Ignác képezdeji tanárt, Gallino Zoltán intézőt vették elő a börtökabátos vörösök.

Szamuely biciskájával darabokra vágta a kötelet, megkérdezte a vésztörvényszéket:

— Mi legyen ezzel a fehér bitanggal?

— Szegedre! Szegedre, kiáltották a vésztörvényszék tagjai, ami halált jelentett. Ezzel azt jelezték, hogy a vörösök elengedik, elküldi az ellenforradalmi központba. Szegedre a fehéreket, de csak holtuk után...

A fehéreket nem hallgatták ki, Szamuely átadta őket, egy-egy darab kötéll kíséretében Khon és Prezvanger hóhérajainak...

Amikor Császár Jenő került a fára, az ág leszakadt alatta.

— Van ám itt vastagabb ág is — mondta Klein hóhér — aztán ismét kötelet tett a nyakára...

Közben pedig az érseki palotában készült a vacsora, a vörös vezetők számára. A vacsorára érkező társainak az érseki palotában mondta Szamuely Tibor:

— Adjatok vizet; megakarom mosni a kezemet, mert hullaszag!

Romanelly közbelép

A kalocsai kivégzés éjszakáján a be- rugott hóhérok Kohn elvtárs vezetésével kolbászt dugtak a kivégzett emberek szájaiba. A cipőket, csizmákat ellopták a hullákról, majd reggel folytatni akarták a vérengzésüket. Azonban az éjszakán megjelent Budapesten Romanelli olasz ezredesnél Kurce Erzsébet kalocsakörnyéki leány, elmondta, hogy mi történik Kalocsa környékén. Azt is, hogy Szamuely, amikor ki akarta végeztetni Heller Ferenc jegyzőt, az egyik vörös így szól Szamuelynek:

Megmenekült a jegyző és arról a kivégzések szokásairól, Szamuely ördö-

gi viselkedéséről felvilágosítást kapott Romanelli olasz ezredes...

KUN BÉLA LEVELE ROMANELLIHEZ

Romanelli felhívta Kun Bélát, tiltakozott a kalocsai vérengzések ellen. Kun Khon Béla az olasz ezredesnek levélben válaszolt; a következőket írta:

— „...Az a barátságos viszony, amelyet a Tanácsköztársaság irányában Olaszország tanúsított (akkor még szociáldemokraták voltak uralmon Itáliában Szerk.) nem engedi meg feltételezni azt, hogy Olaszország az ellenforradalom érdekében asszonyokat, gyermekeket legyilkolni, a zsidókat kiirtani akaró fehér bandákat hadviselő felekek ismerje el!”

Mikulásra ajándékozzon

Fényképezőgépet
Fényképalbumot
Filmtekerceset
MAJOR VILMA
keresztény szaküzletéből
Nagy Sándor u. 1

Romanellitől azért félték a vörösök. Kun Béla, Szamuely titlakozott, de másnap elmaradtak a kalocsai kivégzések, pedig már 300 fehér számára rendelt Szamuely kötelet és közös sírgödört...

BESZÉLNEK A SZEMTANUK

Ezekről a véres 1919-es emlékekről így beszéltek nekünk Kalocsán a vértanuk családjai:

— Este jöttek elő a kézigranatos vörösök — mondta Horvatne, akinek diák fiát végezték ki — nekem három fiam volt, azt mondták: az egyiket adjam oda, mert kővér burzsujok vagyunk. Elvitték a fiamat...

— Harminc éves volt az uram, — mondta Mészárosné — azt vették el, mert Kunfi beszédje alatt közbeszólt, védte a vallást... És akkor kisbabát vártam... nem tudtam mi történt az urammal... vacsorát küldtem neki... a vörösök elfogadták a vacsorát, pedig már akkor kivégezték... Még azt is mondták, hogy küldjek másnapi reggelit...

PÁRIZS MEGTILTOTTA...

Sokan meghaltak a kalocsai ellenforradalom idején, talán még több vértanút követelt volna a vörös uralom, ha a fehér vezetőséget, a fehér csapa-

Tiszta szesz kapható Nánássy, Színház-u 4.

tokat nem engedik át a határon a szerbek. Eredetileg Mezei és Szabóky fehér vezetők — a hiteles feljegyzések szerint — nem is ezt, a menekülést kérték, ellenben segítséget, fegyvert a szerb tábornoktól. A szabadkai szerb tábornok meg is segítette volna a kalocsai ellenforradalmárokat, de parancs jött Párizsból, a francia főparancsnokság megtiltotta, hogy szerb fegyverrel halálos dőfést mérjen a kalocsai ellenforradalmi csapat a vörös uralomra... Azért a kalocsaiak, a kalocsakörnyékiek eljutottak Szabadkán át Szegedre, ahonnan később a következő indulóval tértek vissza Kalocsára:

**Horthy Miklós azt üzeni
Nem kell neki bolsevik!
Magyar az ő katonája
Darutollas a sapkája.**

**Magyar kislány gyöngs keze
A zászlókat kihimezte,
Horthy fiúk csak előre
Felérünk mi Budapestre.**

B. A.

**A magyar hazának és önmagadnak használsz:
Vegyél 4%,-os Erdélyi Nyereménykötvényt!**

SZELLEMIKÉZÉS

Talán így is lehetne nevezni azt a kiállítást, amely csütörtökön nyílt meg a pesti Vigadó termeiben. Szellemidézés, a vörös rém pusztító szellemének, gyászos emlékeinek felidézése abból a célból, hogy örökre elretentse a magyart még annak a gondolatától is, hogy ennek a történelmi szögyennek soha még a gondolatát se engedje közel magához.

A vörös kommunizmus magyarországi emlékein kívül felvonulnak a látogatók előtt a bolsevizmus többi európai próbálkozásainak gyászos emlékei is. Hatalmas bizonyító anyag, egy nagy pör végső, legizgalmasabb jelenetei most játszódnak le szemünk előtt azon a hatalmas fronton, amely a Jeges-tengertől a Kaukázusig húzódik s amelyen minden becsületes európai nemzet fiai ott harcolnak. Megtalálható a kultúráson Kun Bélaék és szemüvegű véreskezű rémuralmának szörnyű emlékeitől kezdve a spanvol-oroszági kínokamarák minden emberi méltóságát megsejtető szörnyű zerszármájáig minden. A nagy pör legutolsó felvonásának mozzanatai is a nagy nyilvánosság elé kerültek a parcellári tudósítók felvételeiben, vagy a harctérkről észlelyűjtött térvakban.

Szinte döbbenetes az a pontos meg-egyezés, amely a vörös rém különböző országokban való megjelenésével köz-éslelhető. Mindenütt ugyanazokban a szörnyűségekben, aljasságokban mutatkozik az emberi szellem példátlan történelmi eltévelyedése. Mintha a pokol ördögeinek, a Sátán pontos haditervét végrehajtó gondos, egyöntetű munkája lenne! Mindenütt vér és könny, rablás, pusztítás, rombolás, gyilkolás és vadállati kegyetlenség!

Szellemidézés ez a kiállítás. Jó emlékezni azokra a borzalmakra, amelyeknek szereplői, szenvedői és meg-hujva cselekvői még legnagyobbbrészt közöttünk élnek.

Jó emlékezni mindezekre, mert az emlékezés növeli a belső front erejét. Tudnunk kell és erről egy per-cig sem szabad megfeledkeznünk, hogy a vörös rém egykori szállásainál csak addig ártalmatlanok, amíg mi éberek, erősek és megnemalkuvók va-gyunk. Mindaz, aki a vörös rém szövetségesével paktál, aki ügy-keket támogatja, megbuvásukban segít, tulajdonképpen a bolsevizmus tüzevel játszik. Ez pedig ma jobban, mint máskor: hazaféltetés. Ha tehát valami hiányzik a bolsevistellenes kiállítás-ról, az csak ezeknek a hazaféltetésnek gyászos listája lehet. Ami azonban ké-sik, nem múlik. (P. I.)

**Szolgáltatás
gyógyszertárak:**

- Ezen a héten a következő gyógy-szertárak tartanak éjjeli szolgálatot:
- Dr Rätz Rezső „Magyar Korona” gyógyszertára, Hitler Adolf-utca 1.
- Dr Raáber Árpád „Szent István” gyógyszertára, Szeles-utca 50.
- Kain Eszter „Aranyás” gyógyszertára, Szent László-ter 5.
- Révész Lajos „Orangyal” gyógy-szertára, Gróf Teleki Pál-utca 42.
- Mihályi Lajos „Oroszlán” gyógy-szertára, Mussolini-ter 14.
- A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szom-bat reggelig tart.

**A mammutbirtokokból
középbirtokokat kell teremteni!**

Rajniß Ferenc felszólalása a felhatalmazási vitában

Budapestről jelentik (MTI). A képviselőház tegnapi ülésén a továbbiakban Vitéz Sándor előjáróban kijelen-tette, hogy méltányolja a külpolitiká-ban elért újabb sikereket és a belső problémák megoldására irányuló erő-feszítést. A kormány iránti bizalom-alapján a javaslatot megszavazza. A továbbiakban Magyarországnak az új európai rendbe való beleilleszkedésé-vel foglalkozott.

— A nemzetnek — mondotta — minden erejét életre kell hívni és minden képességét munkába kell állítani, hogy évszázados európai kül-detésünk magaslatára felemelkedhes-sünk. Hiszek a magyar nemzet híva-tásában, amelynek érdekében minden rejlő erőt felszínre kell hozni. Eitner Ákos a zsírellátás megjavítását kérte majd a fákak megállapítását kifogá-solta. A javaslatot nem fogadja el. Balás Károly a zsidó mentalitás ki-tisztításának fontosságáról beszélt. Rajniß Ferenc hangoztatta, hogy a megajánlási vita során a felszólalt képviselők beszédeiből kiesendült az a felfogás, hogy nálunk alapvető vál-

toztatásra van szükség. A földbirtok-reform kérdésében egyöntetűen kell eljárni. A mammutbirtokokból kell a középbirtokokat kialakítani. A zsidó-ság vagyona az utóbbi években sze-rinte emelkedett. A javaslatot nem fogadja el. Kunz Géza célszerűnek és igazságosnak tartja a hadmentességi adó bevezetését. A javaslatot elfogadja. Gosztorny Sándor kérte, hogy fel-tétlenül adjanak munkát a frontról visszatérteknek a tél folyamán. A ja-vaslatot elfogadja. Előzően elismerés-sel adózott a közellátásügyi miniszter tevékenységének. Csizmadia Sándor részletesen fejtegette a takarmány-kérdés sürgős megoldásának fontos-ságát. A termelői osztály átérzi a mai helyzetet és a nemzet érdekében vál-lalja az áldozatokat. Az elnök napi-rendi indítványára úgy határoztak, hogy péntek délelőtt tíz órakor foly-tatják a napirenden levő javaslat vi-táját. Ezen a napon a miniszterelnök válaszol a képviselőknek. Ezután sze-mélyi kérdésekben felszóltak gróf Bethlen György, Pál Gábor és Tusa Gábor.

860 levente vezető tett esküt

Budapestről jelentik (MOT): Csü-törtökön délután a Tattersall fedeti csarnokában tartott ünnepségen, az első hadtest leventevezető-képző tan-folyamának 860 tagja vett részt, hogy meghallgassa az országos vezető szavait és fogadalmat tegyen a jövő munkálkodásra. Az együttes ima után a leventék fennhangon elmond-ták a hét leventetörvényt, majd az országos vezető mondott beszédet.

— Első ízben tüztük ki ma a le-

venték lobogóit. — mondotta. — minden magyar ember büszkeséggel tekint rátok, mint a jövő zálogára. Rátok bízom a magyar ifjúság jövő-jét. Képezzétek ki őket! Legyetek büszkéek arra, hogy vezetők vagytok, de ne felejtsetek, hogy hatalmas kö-telességgel tartoztok, elsősorban ön-magatokkal szemben.

A beszéd után az ifjak nótaszóval vonultak el a megjelent magasrangú katonai és polgári személyiségek előtt.

**Milyen volt az ideai
nagyváradi szüret?**

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi hegybírói hivatal most állította össze pontos számszerűséggel az ideai szüret eredményeiről szóló kimutatást.

A szüret október 20-ától november 20-áig tartott a nagyváradi szőlőhe-gyén. Az eredmény siralmasnak mond-ható, noha jobb a tavalyinál. Összesen 3262 hektoliter termett, amely mennyi-ség a tavalyinak háromszorosa. De a normális termésnek, ami átlag 8—10 ezer hektoliterre tehető, mélyen alatta áll ez az eredmény: körülbelül egy-harmada annak.

A termés nem egyöntetű az egész hegyén. A szőlővel beültetett 1150 ka-tasztrális holdon 867 gazda szüretelt. Ebből 30 gazdának 2000 holdon 2000 hektoliterje, vagyis holdanként 10 hektoliterje, míg a termelők zömének, 837 gazdának 980 holdon átlag csak 130 liter mustja termett holdanként. A normális terméshez viszonyított silány eredmény s a szőlővel beültetett területek eredményeinek egymás közt mutatkozó nagy eltérése különböző okokra vezethető vissza. Elsősorban a tavalyi és ideai rossz időjárást kell em-líteni, a szokatlan hideget, nagy eső-zéseket, fagyokat, a leküzdhetetlen ta-

lajvizeket. De hozzájárult a rossz ered-ményhez az a körülmény, hogy a gaz-dák, akik már tavaly is ráfizetéssel dolgoztak, az idén nem rendelkeztek elég anyagi erővel, hogy kellőképpen védekezni tudhattak volna a peronosz-pórával és a szőlő más ellenségeivel szemben s megfelelően munkáltatni tudták volna szőlőiket. Azt lehet mon-dani, hogy a tulajdonosok 95 százalé-ka tönkrement. Csak kevés hányaduk volt abban a helyzetben, hogy a mun-kálatokat kifogástalanul elvégezhet-ték. Ezek szőlőiben valamivel jobb ugyan az eredmény, de még mindig távol áll attól, hogy a befektetéssei arányban állana.

Az ideai termés minősége is gyöngé. A normális minőség évtizedeken ke-resztül 16—22 fokos cukortartalmat mutatott fel a mustban, ami a 10—13 szeszfoku bornak felelt meg. Ezzel szemben az idén a must cukortartalma 16—22 fok, ami 7.7—8.4 szeszfoku bor-nak felelt meg.

A hegybírói hivatal azt állapítja meg, hogy a gazdák megtettek minden tőlük télhetőt a termés érdekében, s a rossz eredmény rajtuk kívülálló okokból következett be.

Mikulásra

legszebb ajándéktárgyakat

Simon István

könyv- és papírkereskedésében vásároljon

Brémer-ter 3. Tel. 26-43.

Nagy választék
szepirodalmi
és ifjúsági köny-
vekben. Márkás
töltőtollak.
Diszműárak.

**Nagy sikere van
Magistro Danielinek**

A református kulturpalota nagy-termeben csütörtök este nagy siker-rel mutatkozott be Magistro Danieli telepitikus búvész. Három óras rend-kívül válogatott műsor keretében olyan mutatványokkal szolgált, ame-lyek bámulatba ejtették a közönséget. A búvész ismert, de ennek ellenére is mindig meglepetésszerűen ható fo-gásai mellett egészen új számokat is hozott, amelyeket kellemes formá-ban, szórakoztató modorban adott elő. Telepatikus kísérletei pedig va-lósággyal megdöbbentették a közönsé-
get, amely egyik esodálkózásból a másikba esve, hálásan tapsolt Ma-gistro Danielinek.

**Átalakult
a román kormány**

Bukarestből jelentik. (MTI.) Anto-nescu tábornagy államvezető csütör-tökön kiegészítette, illetve átalaki-totta kormányát. Nevelés és közokta-tásügyi miniszterre Petrovici tanárt, közoktatásügyi államtitkárrá Petrescu tanárt, propagandügyi államtitkárrá Mariu tanárt, románosítási és telepí-tési államtitkárrá Dragos Titust ne-vezte ki. A kormányátalakításnak nincsen politikai jelentősége. Az új miniszter és az államtitkárok még nem tevékenykedtek a politikai élet-ben.

**Elrendelték
a hizósértések összeírását**

A Magyar Távirati Iroda jelenté: A közellátásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben a belügyminiszter-rel és a földmívelésügyi miniszterrel egyetértve, elrendeli a zsírellátás biz-tosítása céljából a hizósértéseknek községenkénti és városokkénti nyil-vántartását. A nyilvántartást a köz-ségek előljárói, illetve polgármesterei vezetik. Minden sertéstartó legkésőbb e hónap 24-éig sertéslapot kap.

BEVEZETÉK HORVÁTORSZÁG-BAN IS A GERGELY-NAPTÁRT. Zágrábról jelentik a NTL: A Poglav-nik rendeletet írt alá, amely december 5-től kezdve a Julianus naptár helyett a Gergely-naptárt vezeti be. MTI

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12—27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
fél évre 15, egy óra 2.50 pengő
Postalakarékpenztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Milyen lesz a Magyar Gyermekek Lapja?

Napok óta ezzel a kérdéssel ostromolják szerkesztőségünket az olvasók. Nem is hittük, hogy őszinte és őnzetlen kezdeményezésünk ilyen nagy érdeklődést fog kiváltani. Nem számítottunk arra, hogy ilyen széles körben várják és szeretik meg a Magyar Gyermekek Lapját már a megjelenése előtt.

Örömmel halljuk, hogy a családi otthonokban a kis buksi fejek is ezzel törődnek. Ők is kérdésekkel ostromolják szüleiket: milyen lesz? — kik fognak írni nekünk benne? — írhatunk-e mi is bele?

Olyan kérdések ezek, amelyekre maguk a szülők sem tudnak még felelni. Azért segítségükre sietünk. Röviden elmondjuk, hogy milyen lesz a Magyar Gyermekek Lapja:

A vezetőjét már bemutattuk. Akosfyné-Ötvös Irén rövidesen a gyermekek szeretett „Iréni nénije” lesz. Nagy buzgósággal látott hozzá az első bemutatkozó oldal összeállításához. Anyai szeretettel, hozzáértéssel készült el ez az oldal, hogy olvasóink első látásra, első olvasásra megszeretik és szívükbe záryák.

A Magyar Gyermekek Lapja minden alkalommal közöl egy kis mesét. Ha a gyermekek közül valamelyik szép mesét tud írni, azt is kinyomtatjuk. Lesz egy kis vers is. Rövid, hangulatos. Történelem is lesz benne, a gyermekek nyelvén. De különös szeretettel mutatjuk be kis olvasóinknak Szekercés Boldizsárt, a kis góbé-székelyt, aki nekivág a világnak, hogy a szerencsét üstökön ragadja és hármesztő kalandokon megy keresztül. Tudjuk, hogy Szekercés Boldizsárt minden kis olvasóink megismerik és barátja lesz ennek az ügyes kis székely legénykének.

Várjuk azután minden kis olvasóink leveleit. Várjuk, hogy közölje velünk kívánságát, terveit. Rövidesen sor kerül majd arra is, hogy rejtélyeket közöljünk, pályázatokat írjunk ki és a nyerteseknek jutalmat osszunk szét.

Még egy kérésünk van a szülőkhöz és nevelőkhöz is. A Magyar Gyermekek Lapja minden sorával minden gondolatával segítségükre akar sietni. Kérjük tehát őket, hogy kapcsolódjanak be a munkánkba. Tanácsaik, kéréseik mindig meghallgatásra találhatnak. Legyenek bizalommal hozzájuk. Adják gyermekeik kezébe a Magyar Gyermekek Lapját és ha úgy érzik, hogy gyermeküknek valamilyen irányban tehetése van, vegyenek annyi fáradságot, hogy felhívják rá a figyelmünket.

Ezek után most már nem marad más hátra, mint a Magyar Gyermekek Lapjának útrabocsátása. Isten nevében indulunk el és szombaton meg jelenő számunkban kis olvasóink kezébe adjuk.

A HONVÉDSÉG ORSZÁGSZERTE MEGÜNNEPLI A KORMÁNYZÓ UR NÉVNAPJÁT. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur december 6-iki névnapját a magyar királyi honvédség ünnepélyes keretek között üli meg. A budapesti helyőrség felekezete szerinti istentiszteleten vesz részt. A tábornoki kar részére délből díszbéd lesz. A honvédelemügyi minisztérium és a katonai parancsnokságok szünnapot tartanak. Hasonló módon ünnepelik meg a Kormányzó Ur névnapját a vidéki helyőrségek is.

A SZENTATYÁÉRT ÉS A VILÁGBÉKÉÉRT AJANLJÁK FEL KÖZÖS SZENTÁLDOZÁSUKAT A MÁRIA KONGREGÁCIÓK. Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai összes Mária Kongregációk december 8-ikán reggel 9 órakor az olasz Szentlélek plébániatemplomban ünnepélyes fogadalmegújítást és közös szentáldozást tartanak. A közös szentáldozást a Szentatyáért és a világbékéért ajánlják fel. Ugyanezen a napon műsoros közös kongregációs ünnepély lesz délután fél 5 órakor az Orsolya zárda nagytermében.

A TÜZÉRTISZTEK SZENT BORBÁLA TEAESTJE. Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön este a Kir. Gábor Áron honvédtüzérségi váradai helyőrség tüzértisztikara a tüzérség védszentjének névünnepe József első lovastüzérszázal. a M. Szent Borbála-teaestét rendeztek az Ujságiró Otthon termeiben, amely fényesen sikerült. A nagyteremben egy tüzérségi kisgyűjt is felállítottak. Fénygolyókkal leplezve s ugyancsak fénygolyókkal gyönyörűen feldíszítették a termet, amely az esti órákban már kísérteties és bizonyult az elegáns közönség befogadására. A nagysikerű tea-délután résztvevői a késői záróráig szórakoztak s a csárdás alatt csak úgy döngött a nagyterem padlója.

ÖSSZEOMLÓTT EGY ÉPÍTŐ HÍD, TIZENKÉT MUNKÁS A VIZBEFULLT. Newyorkból jelenti a NTL: A Connecticut folyó felett épülő új híd összeomlott. Mintegy tiz-tizenkét munkás a vízbe fulladt. Husz másikat kórházba kellett szállítani. (MTI)

AZ IPARTESTÜLET RUHÁZATI IPAROSOK SZAKCSOPORTJA felkéri tagjait, hogy cérna-utalványait a legsürgősebben vegye át és váltsa ki mert ellenkező esetben elveszti erre jogosultságát. Elnökség.

Törökvis B december 26-án, Karácsony másodnapján a Református Kulturpalotában.

RIMANÓCZY KÁLMÁN A VÁLLALATOK ÜGYENEK INTÉZŐ BIZOTTSÁGÁBAN A magyar királyi minisztérium az iparügyi miniszter, a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, valamint a földművelésügyi miniszterrel együtt tett előterjesztésre három év tartamára a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokban a vezetőállások betöltése ügyében kiadott rendelet értelmében az ipari és kereskedelmi vállalatok ügyének intézőbizottságába nevezte ki Rimanóczy Kálmánt, az Erdélyi Magyar Olasz Ásványipar R. T. vezérigazgatóját.

Korona filmszínházban
Pénteken utoljára a csodálatos muzsikájú **KARAVÁN**
Jane Withers és Minevitch mindenkit lenyűgöző játékaival.
Szombattól a legújabb őszi sláger
Fiatal ördögök

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok fontos felhívása a nagyváradai üzlet-tulajdonosokhoz. A Kormányzó Ur Ofé-méltósága nevenapja alkalmából felkérjük összes tagjainkat, hogy üzletüket ma, szombaton lobogózzák fel, délután szíveskedjenek zárva tartani, ugyancsak hétfőn délután is.

NAGY LELKESEDESSSEL FOGADTAK MUNKÁCSON A HAZATÉRŐ HONVEDEKET. Munkácsról jelentik (MTI): Munkács városa szerdán nagyszabású ünnepség keretében óriási lelkesedéssel fogadta a bolszevisták ellen folytatott háborúból hazatérő katonai alakulatokat. A Kormányzó Ur képviseletében a honvédevezérkar főnöke szemlét tartott a dicsőségesen harcolt csapatok felett, melyek később mint megszálló csapatok működtek. A vezérkari főnök feldíszítette az ezredzászlókat és kiosztotta a kitüntetések.

A Nagyváradai MÁV „Turul”-Dal-, Zene- és Önképző Egyesülete dec 6-án este fél 8 órai kezdettel Horthy Miklós-kormányzó úr névnapjának megünneplésére alkalmából Keresztury Lajos főintéző irányítása mellett nagy műsoros díszelőadást rendez, mely alkalommal ünnepi beszédet mond vitéz Tarján Jenő főmérnök, műhelyfőnök Szerepel az alműhely férfikara Kovács Győző tanár vezényletével. Végül az alműhely műkedvelői 3 felvonásos operettel adnak elő. A zenekart vezényli Vincze László.

KERESZTÉNY MAGÁNTISZTVISELŐK ÉS KERESKEDELMI ALKALMAZOTTAK FIGYELMÉBE. Felhívjuk a munkanélküli keresztyény magántisztviselőket és kereskedelmi alkalmazottakat és azokat akik jelenleg nem a szakmájukban ideiglenesen vannak elhelyezkedve, hogy december 7-től, azaz vasárnap délelőtt 10 órától kezdve az Erdélyi Keresztyény Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületében, Mezey Mihály-utca 2. sz. I em. jelentkezzenek összeírás végett. Saját érdekében jelentkezzen mindenki, hogy az értelmiség Kormánybiztoságnál úgy a munkanélküliekről, mint az ideiglenesen elhelyezkedettekről a kellő időben tehesünk pontos jelentést.

Mikulás-nap szombaton este a Munkásoththonban. Szombaton este 6 órai kezdettel nagyszabású Mikulás-éjszakai rendezéssel egybekötve a NMK műkedvelő csoportja. Műsor után a szegény gyermekek között kis ajándékosomagok lesznek kiosztva. Belépőtíj nincsen.

A NAGYVÁRADAI HEGYKÖZSÉG ELNÖKSÉGE értesíti a hegyközségi szőlő- és gyümölcsös tulajdonosokat hogy az 1942 évi szőlő és gyümölcsös lajstrom, — mely adózási alapul is szolgál, — 1941. évi december hó 6-tól december hó 20-ig bezárólag a hegybírói hivatalban (Széchenyi-tér, kioszk épületében), közszemlére van kitéve. Nagyvárad, 1941. december 5. Bartsch Sándor s. k. hegyközségi elnök.

Bajtársi parancs. A december 6-ára hirdetett Istentiszteletre reggel 8 óra 30 percre kérjük bajtársaink pontos megjelenését. Elnökség.

A FAIPARI SZAKOSZTÁLY értesíti tagjait, hogy új, kezdő és haladó napi, valamint kalkulációs tanfolyamok kezdődnek. Jelentkezni lehet a tanfolyamokra vasárnap délelőtt 10—12-ig az Ipartestület faipari szakosztály irodájában. Főlkéri a szakosztály tagjait, hogy saját érdekében mentül többben vegyenek részt a tanfolyamokon.

NYILTTÉR

Aluirott vevő megvettem Nagyváradon (Hlatky Endre-u. 12.) alatt levő Tóth Béla tulajdonát képező összes nyomdai felszereléseket.

Felhívom hitelezőket, hogy 8 nap alatt jogaik elvesztése mellett dr. Kaczián Kálmán kir. közjegyző hivatalos helyiségében, Nagyvárad (Kossuth-utca 3.) hivatalos órák alatt jelentkezzenek.

László Gergely

Őszinte muzikettika

Edes a bosszu

— Játssza a Belvárosi mozgó. —

Meglepően jól megírt, gördülékeny, kedves színjáték. Vaszary János ötletes darabja első pillanattól kezdve magával ragadja a nézőt és végig egy derűs, élethű merített képet ad minden túlzás nélkül. Mert mindennapi esemény a hirtelen leszegényedett, gazdag árvalány története, de ezt filmben, rohanó percek alatt, valóban művészi feladat eljátszani.

A nagysikerű vigjátékban Erdélyi Miczi ragyogóan temperamentumos, Vaszary Piri, Páger Antal és Bilicsy nevei biztosították a sikert. A közönség teljesen beleélt magát a pompás vigjáték élvezetébe és végig derűs hangulatban figyelte a finálét amelyben nem is csatlakozott.

— p-37.

MATA HARI

— Bemutató a Casino mozgóban. —

Regények, riportok, hivatalos és nemhivatalos emlékiratok egész könyvtárat kitevő halmaz foglalkozott és foglalkozik még ma is a titokzatos aszszonynak: Mata Hary-nak még utóbbi életével. Neve annakidején vezérkari tábornokokat, államfőket foglalkoztatott és sorsának beteljesedése után alakja valósággal legendás-hírvé vált. Mata Hary életének, tragédiájának filmváltozata éppen ezért a titokzatoságáért és legendáságáért még ma is hatalmas érdeklődést tud kiváltani. Greta Garbónak talán legcsodálatosabb alakítása ez a film, amelyben igazán érvényesíteni tudja művészi tökélyre emelt szenvedélyességét és tehetségét. A film meseje lenyűgözően érdekes és ha kissé régi tónusú is, mégis az utolsó percig le tudja nyűgözni a néző minden ideg-szálat. Így nem is csodáljuk, hogy Mata Hary minden előadására zsúfolásig telik a Casino-mozi nézőtere. (My.)

Uj üzlet **Fekete Gézáne** Rákóczi-út sz. alatt 2. **Régiségüzlete**

veszek, eladok butorokat, képeket
mütárgyakat, szőnyegeket.

RÁDIÓ

A földművelésügyi miniszter rádiófelhívást intéz a közönséghez

Budapestről jelentik: A földművelésügyi miniszter december 7-én délután három órakor Budapest I. hullámhosszán rádióbeszédet intéz az ország közönségéhez. (MTI)

VASÁRNAP, DECEMBER 7.

- 9.00 Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Igét hirdeti Csiki Gábor dr. lelkész.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent István Bazilikából. A szentbeszédet mise közben P. Badalik Bertalan szentdomonkosrendi tartományfőnök mondja.
11.15 Evangélikus istentisztelet a Deák téri templomból. Igét hirdeti Keken András dr. lelkész.
12.15 Levente felőre.
12.45 Beszékart-zenekar.
13.00 Rádiokronika. Elmondja Papp Jenő.
12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek.
15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozata.
15.45 Szórakoztató zene.
16.40 Közművelődési előadás.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.20 A MOVE Szépművészek tarka délutánja.
18.10 Magyar indulók.
18.40 Reminiszky Károly elbeszélése.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Bagossy Judith Chopin-műveket zongorázik.
19.45 Hangképek a vasárnap sportjáról. Beszél Pluhár István és Lengyel József dr.
Utána: Sportközlemények.
20.15 Harsányi Zsolt elbeszélése.
20.35 Régi hangosfilmek kedvelt dalai.
21.40 Hírek.
22.10 Mikrofónbál.
23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
24.00 Hírek.

HÉTFŐ, DECEMBER 8.

- 8.00 Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a szombathelyi Székesszékesegyházból. A szentbeszédet Rogács Ferenc dr. prelátus-kanonok mondja.
11.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén levő görög katólikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet Kozma János püspöki tanácsos, miskolci hittanár mondja.
12.15 Operaházi zenekar.
12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek.
15.00 Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye.
15.10 Az orfeumtól a hangosfilmig.
16.25 Erdélyi emlékiratok. Irta Tolnai Gábor dr. Felolvasás.
16.50 A berlini német Opera zenekara.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.20 Bura Sándor cigányzenekara.
17.45 A szedősekre nyírdóga. Haragos Sándor tréfája.

Uisárgárusító

bódék

40 pengő készpénz óvadékkal
azonnal kiadók

Jelentkezni e lap kiadó-hivatalában.

- 18.25 Zene az óvodában. Kodály Zoltán előadása.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Enekes-zenés részletek a Fővárosi Operettszínház revüjéből.
20.10 A fekete gyémántok. Török Gyula elbeszélése.
20.40 A német birodalmi rádió műso-

- rából. Mozart-ünnep. Bécsben.
21.40 Hírek.
22.10 Szalonötös.
22.35 Táncklemezek.
23.00 Hírek német, angol, francia és eszperantó nyelven.
23.35 Azurkék égbolt alatt. Hanglemezek.
24.00 Hírek.

SZÍNHÁZ

Szücs László, a kiváló operaénekes négy napos vendégszereplésre Nagyváradra érkezett

Nagyvárad. Saját tud. Szücs László, a kitűnő budapesti operaénekes, péntek délelőtt fél 11 órakor érkezett Szeged felől Nagyváradra, hogy a Szegedi Színházban a *Kék Duna* előadásain négy estén át vendégszerepeljen.

A népszerű és kivételes tehetségű művész az állomásról egyenesen a színházhoz hajtatott, ahol javában folynak a *Kék Duna* előkészületei. Szücs László a próba megkezdése előtt időt szakított arra, hogy beszélgetést folytasson munkatársunkkal.

— Nem a sablonos örömmel jöttem Nagyváradra. — mondotta. — Mindig szerettem ezt a várost, sok jó barátom van itt, akik között nagyon-nagyon jól éreztem magam a múltban is. De mostani idejövetelemnek a *Kék Duna*val kapcsolatban is van aktualitása. Mikor 1935-ben, a kolozsvári színház együttesével ebben a darabban vendégszerepeltem, a harmadik felvonásnál defektívek jelentek meg a színpadon mögött és felszólítottak, hogy azonnal hagyjam el a színházat és menjek velük az állomásra... Csak nagynehezen sikerült annyit elérni, hogy végigjártam az előadást. De bejöttek az öltözőmbe, ott lesték, hogy mossam le magamról a festéket s mikor Strauss ismét budapesti szíriesszé vedlett, a szó szoros értelmében kihurcolták a legközelebbi vonatot.

— Azóta, — folytatta Szücs László. — nem volt alkalmam Nagyváradra jönni, pedig mindig vágytam ide... Nem akarok az interjúkban szokásos öröm kifejezéseivel élni, de őszintén mondhatom: boldogan fogok a közönség elé lépni, hogy most már zavartalanul énekelhessem végig szerepemet. Ugy érzem, hogy az akkor: feltázakatakat sikerül most is elővárszolni. Mert ha a román uralom alatt össze tudta hozni a magyar színészet a közönséget ebbe a színházba, akkor talán most is módját ejtjük ennek... Szeretném, ha a színészi élményeken túl, ez alatt a pár nap alatt, amíg itt tartózkodom, együtt tudnék örvendezni, most már ellenőrizetlen, bátor magyar szó mellett itteni kedves jó pájtásaimmal, azért ezuton hívom fel őket, hogy engem megkeresni ne áttaljanak...

Budapesti munkája iránt érdeklődünk.
— Most tárgyalok. — felelte — egy, a *Kék Duna* Strausséhoz hasonló hegedűs szerepnek a kreálásáról. Az előkészületben lévő, de még véglegesen meg nem állapított című darabnak a hőse Sarazali hegedűművész s ennek a szerepnek az alakítására kérték fel... A *Kék Duna* főszerepét egyébként a Király Színházban énekeltem annakidején... egyidőben a Giudittával, ami az Operában ment. Pendliztem a Király Színház és az Operaház között, ahol egyik este Németh Máriával a Tirandót-ban másikk

este De Lucával a Rigottó-ban vagy pedig a Giudittá-ban énekeltem. A hét minden napján színpadon voltam. Ekkor neveztek el pléhtorkú tenoristának, akinek semmi sem árt.

— S Szegeden mit énekel, művész úr? — kérdeztük.

— Több estén át vendégszerepeltem ott a napokban. Barabás Sárival játszottam a *Kék mazur*-t. Nagyváradról Debrecenbe megyek, ahol Radnóthy Évával fogom játszani a Giudittát... Ezt a szerepet különösen azért szeretem, mert a darab bemutóján én énekeltem az Operában. Lehár letette a pulpitusra dirigáló pálcáját és versenyt tapsolt a közönséggel. Ez elég komoly fokmérője a sikernek.

— S mi a véleménye a nagyváradai együttesről?

— Még nem próbáltam velük. Most a következő órákban for sor kerülni erre... De a társulat majd nem minden tagját jól ismerem, hiszen külön-külön mindegyikkel játszottam különféle együttesekben. Biztos vagyok benne, hogy kitűnő előadást fogunk nyújtani talán versenyre kelve a budapesti bemutató színvonalával is.

Színház: iroda közleményei:

— **János vitéz** díszelőadás **Jurik Ica** felléptével. Pénteken este Kormányzó Urunk Öfömeltósága névünepére díszelőadást rendez a színház. Színre kerül János vitéz, Iluskát Jurik Ica, Jancsit Bakos és Bagót Dely Ferenc játéssa. Az előadás jövedelmének egy részét a Főmeltóságu Asszony segélyakciója javára fordítják.

— **Jurik Ica és Szücs László** a *Kék Duna*ban lépnek fel szombaton, vasárnap délután és este és hétfőn este. A gyönyörű muzsikájú Strauss operettét mutatja be a színház parádés szereposztásban pénteken. A vendég Jurik Ica és Szücs László kívül Radnóthy Éva, Jurik Julesi, Solymossy, Kozma, Barys és Marky játszanak vezető szerepeket. Fendes helyárak.

— **Hamar egy férjett!** Hétfőn délután 4 órai kezdettel a Hamar egy férjett operett újdonság megy olcsó helyárral.

— **Négy asszonyt szeretek** Népművelési előadásban kedden van műsoron, a hétfői ünnep miatt.

— **Tóth Elek vendégjátéka.** Szerdán premierbérletben csütörtökön tisztviselőbérletben és pénteken bérletszűnetben Zilahy Lajos legszebb színpadi alkotását mutatja be a színház, a Tűzmadárt. A bemutatónak külön érdekessége, hogy a férfi főszerepet Tóth Elek, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja, városunk elszármazott nagy művésze játéssa. Rendes helyárak. — Tóth Elek vendégszereplésével az

igazgatóság általános közönségnek tesz eleget.

— **Mikulás bácsi.** Szombaton délután 4 órai kezdettel nagy Mikulás délutánt rendez a színház az Antalfy Margit kis primadonnáinak felléptével. A színház igazgatósága ezuton kéri a m. t. szülőket, hogy amennyiben gyermeküknek valami rossz szokása lenne, azt írásban jelentsék be a pénztárnál, hogy a Mikulás bácsi a színpadról ráolvassa azokat a gyermekre. Biztos és hatásos módszer. — Minden jó gyermek ott lesz szombati délután a színházban. Kozma Andor rendezésében kerül színre a Mikulás bácsi, melyre olcsók lesznek a helyárak.

HETI MŰSOR:

Pénteken este 8 órakor: **János vitéz.** Díszelőadás.)

Szombaton délután 4 órakor: **Mikulás-est.** — Este 8 órakor: **Kék Duna.** (Szücs László vendégfelléptével.)

Vasárnap délután 4 és este 8 órakor: **Kék Duna.**

— **Hétfőn délután olcsó helyárral a Hamar egy férjett operett újdonság van műsoron.**

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Álláskeresőknek 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Öltözőkúdni jól és olcsón csak Molnár használt férfiruha üzletéből lehet. — Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árakat fizetek használt ruhákért. 810

Aranyat, briliáns, ezüstöt magas áron veszek órát, akszert javítok Gyenge István ékszerész. Rákóczi ut 19.

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek liszay órák és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben)

Használt férfi télikabát eladó. Iskola-u. 8. Megtekinthető 2-3-ig. 803

Hevesi süttők 30 fillér Juresáknál, Nagypiac-tér. Telefon 11-96. 739

Állást nyerek

Fiatal mindenféle leányt keresek. — Balázs, Telek-u. 5. I. em. 2. 815

Állást keresek

Boltiszolgának, kifutónak ajánlok fiatal erős fiút. Mocsár-u. 5. Gonda Ferenc. 816

Házmesteri állást keres gyermektelen házaspár azonnalra. Cimet a kiadóba kér. 812

Elveszett

Elveszett Ritoók Zsigmond-utca elején egy fehéraranyba foglalt briliáns utánzatú gyűrű. Becsületes megtaláló igen magas jutalomban részesül Winter Ernőtől, Tisza Kálmán-tér 13 szám alatt. 809

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
Igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgóképen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám